

Oponentský posudek na bakalářskou práci sl. Kláry ŠPONEROVÉ *Proč lidé sledují televizní zpravodajství? Faktory, které ovlivňují sledovanost hlavní zpravodajské relace na ČT1 a TV Nova*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2009, 79 s.-

Vedoucí práce: Ing. Petr Pavlík, PhD.

Bakalářská práce sl. Šponerové je věnována aktuálnímu problému působení masmédií (konkrétně televize) na současnou českou společnost. Z mého pohledu se rozpadá na dvě základní části: kompilační (autorčíným termínem teoretickou) a na vlastní výzkum. První část představuje relativně zdařilý přehled základních problémů, které současná odborná literatura v případě masmédií a konkrétně televizního vysílání sleduje. Zvláštní pozornost kolegyně logicky věnovala problémům kolem televizního zpravodajství. Druhá část (autorčíným výrazem praktická) tvoří pak vlastní výzkum, a tedy jádro celé práce. Jejím deklarovaným cílem je odpověď na otázku, proč lidé sledují zpravodajství na veřejnoprávní televizi ČT 1, respektive na úspěšné komerční televizi NOVA.

Jakkoliv druhá část práce přináší řadu zajímavých poznatků, které se sl. Šponerová snaží v některých případech konfrontovat se zjištěními mediálních teoretiků, je – alespoň z hlediska mého oboru – velmi problematická. První problém představuje samotný výběr respondentů: osmi vysokoškoláků, kteří sledují zpravodajskou relaci veřejnoprávní, respektive komerční televize. Jakkoliv práce nikde nepřináší rozbor sociální struktury, věkového složení apod. diváků ČT 1, resp. NOVY (ani z vlastních sledování televizních stanic, ani z analýzy nezávislých zdrojů), je čtenáři sugerováno, že právě těchto osm dvacetiletých informátorů – tedy jistá divácká elita, nadto zástupci mladé generace – poskytnou odpověď na otázku, proč lidé sledují televizní zpravodajství. Účelový vzorek je tedy – vzhledem ke slibovanému cíli výzkumu - sestaven zjevně špatně. Za příliš široký a zavádějící pokládám proto i název práce; osobně bych zvolila méně ambiciózní podtitul, který by zohlednil specifika vzorku. Za druhý problém pokládám absenci kritérií výběru právě těchto respondentů. Alespoň z hlediska mého oboru by bylo důležité doplnit, jaký typ vysoké školy informátoři studují (na to autorka programově rezignovala), jaká jiná masmédiá sledují (seriózní či bulvární tisk), případně jaké jsou jejich životní preference. Jako třetí problém chápu občas zkratkovitou interpretaci sdělených odpovědí. Např. respondenti komerční televize jsou podle autorky vychováváni ke kritičnosti. Autorka vyvozuje, že jsou aktivnější než diváci veřejnoprávního kanálu a že NOVA plní pozitivní úlohu. Kladu však otázku, nakolik má divák reálnou možnost ověřit pravdivost televizního zpravodajství?! A konečně: není velmi kritický přístup respondentů – diváků NOVY - k vysílání jistým obranným mechanismem právě u vysokoškoláků? (Sleduji pokleslé zpravodajství, a tak alespoň budu deklarovat svou kritičnost?) Jako čtvrtý problém vidím místy ne zcela zřetelné oddělení odpovědí v případě diváků obou stanic, právě tak jako nezvažování genderového hlediska. Položila bych si i otázku, zda v případě shodných výsledků u nekomerční a komerční televize nemůže být příčinou jisté přibližování se veřejnoprávního kanálu kanálu komerčnímu. Není již tento problém rozpracován mediálními teoretiky? Pátou spornou věc bych viděla v autorčíně moralizování: komerční televize je podle ní pozitivní, protože zprostředkuje informace i méně vzdělaným. Skutečně se autorka domnívá, že by to nešlo udělat

kultivovanějším způsobem, s větší jazykovou kulturou, s jiným vztahem k selekci dat? Možná by stálo také za úvahu, zda by práci neprospěl i jistý historický úvod: pojednání o vývoji komerční NOVY, případně širší analýza odpovědí duchovních otců obou typů zpravodajství apod.

Nad hodnocením práce jsem váhala. Zvolený problém je aktuální, vlastní výzkum přinesl řadu zajímavých zjištění, jejichž širší platnost by ovšem musela být předmětem dalších výzkumů. Již zadání práce totiž obsahuje základní chybu. Doporučila bych také zvažovat důsledně kategorii deklarované a žité, moderní a postmoderní apod. Přesto bych ráda zohlednila autorčin výkon při seznámení se s odbornou literaturou a snahu o interpretaci vlastního výzkumu. Práci proto hodnotím jako *velmi dobrou*.

V Praze 14. června 2009

doc. PhDr. Blanka SOUKUPOVÁ, CSc.